

Uchwała Nr 4200/II/203/2023

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 15 grudnia 2023 r.

w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Gminę Gilowice pożyczki długoterminowej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 760.083 zł

Na podstawie art. 13 pkt 1, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak

Członkowie Piotr Wybraniec

Tadeusz Stawowczyk

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z uwagą** opinię o możliwości spłaty przez **Gminę Gilowice** pożyczki długoterminowej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 760.083 zł.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Opinia o możliwości spłaty pożyczki przez Gminę Gilowice została wydana na wniosek Wójta Gminy Gilowice z dnia 28 listopada 2023 r. w oparciu o materiały obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego w okresie obejmującym zaciągnięcie i spłatę zobowiązania. Podstawą zaciągnięcia pożyczki jest uchwała Rady Gminy Gilowice Nr LXVII/444/23 z 27 listopada 2023 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej w Wojewódzkim Funduszu

Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Zgodnie z uchwałą pożyczka w kwocie 760.083,00 zł zostanie zaciągnięta z przeznaczeniem na zadanie „Termomodernizacja budynku gminnego – Zespołu Szkół w Gilowicach przy ul. Siedlakówka 37”. Pożyczka zostanie uruchomiona w 2024 roku. Źródłem spłaty pożyczki będą dochody własne i kredyty. Zgodnie z wnioskiem Wójta Gminy o wydanie opinii pożyczka spłacana będzie w latach 2024-2034, w tym w 2024 roku w kwocie 57.009 zł, w latach 2025-2033 po 76.012 zł rocznie oraz w 2034 roku w kwocie 18.966 zł.

Opinia o możliwości spłaty pożyczki została wydana po przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej Gminy Gilowice, w której wyniku ustalono, co następuje.

Budżet Gminy na 2023 rok, po zmianach zakłada:

– dochody ogółem	w kwocie	47.593.897,66 zł,
– przychody ogółem	w kwocie	8.534.959,39 zł,

w tym z tytułu:

– <i>zaciąganych kredytów</i>	w kwocie	<i>2.750.000,00 zł</i>
-------------------------------	----------	------------------------

– *niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków*

	w kwocie	<i>3.747.595,73 zł,</i>
--	----------	-------------------------

– <i>wolnych środków</i>	w kwocie	<i>2.037.363,66 zł,</i>
--------------------------	----------	-------------------------

– wydatki ogółem	w kwocie	55.536.812,05 zł,
-------------------------	----------	--------------------------

– rozchody ogółem	w kwocie	592.045,00 zł,
--------------------------	----------	-----------------------

w tym z tytułu:

– <i>spłaty kredytów i pożyczek</i>	w kwocie	<i>592.045,00 zł.</i>
-------------------------------------	----------	-----------------------

Uchwała budżetowa Gminy Gilowice podjęta na 2023 rok wraz ze zmianami, zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) określa limity zobowiązań z tytułu pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w wysokości 760.083,00 zł. Zaciągnięcie przedmiotowego zobowiązania wyczerpuje ustalony limit.

Budżet na 2023 rok został zaplanowany z uwzględnieniem wymogu określonego w art. 242 wyżej wymienionej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy uwzględnieniu uregulowań z art. 9 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1927 z późn. zm.), art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz.U. z 2023 r. poz. 851 z późn. zm.) i art. 110

ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.). Do ustalenia powyższej relacji na lata 2023-2025 dochody bieżące jednostki samorządu terytorialnego mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, co wynika z art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1964). Uchwalona wieloletnia prognoza finansowana wraz z jej zmianami przewiduje również zachowanie powyższej zasady w kolejnych latach prognozy.

Podstawą prognozowania wieloletniego w Gminie Gilowice jest uchwała Rady Gminy Gilowice Nr LIII/364/22 z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Gilowice wraz z jej zmianami. W wieloletniej prognozie finansowej i jej zmianach zostały uwzględnione spłaty rat i koszty obsługi kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich oraz planowanych do zaciągnięcia, w tym pożyczki, której dotyczy niniejsza opinia. Zgodnie z prognozą w okresie spłaty przedmiotowej pożyczki budżet Gminy mogą obciążyć spłaty wynikające z udzielonych poręczeń. Znajduje to odzwierciedlenie w planowanych rozchodach, w których ujęto przypadające do spłaty raty kapitałowe oraz w planowanych wydatkach, które obejmują odsetki od poszczególnych rodzajów zobowiązań oraz potencjalną spłatę poręczeń wraz z odsetkami. Potencjalne spłaty wynikające z udzielonych gwarancji i poręczeń w latach 2023-2025 według poz. 2.1.2 wieloletniej prognozy finansowej wynoszą **874.322,14 zł.**

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, uwzględniając regulacje zawarte w art. 9 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych zaciąganych lub emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2 - 4 i w art. 90 ustawy o finansach publicznych oraz innych długoterminowych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 tej ustawy wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę powyższych zobowiązań, potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji oraz doliczonych na podstawie art. 244 ustawy o finansach publicznych zobowiązań współtworzonego przez jednostkę związku, do planowanych dochodów bieżących budżetu - przekroczy dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań. Wskaźnik ten w latach 2022-2025 wyliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich trzech albo siedmiu lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły, o których mowa w art. 243 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz pkt 3 lit. a i c ustawy o finansach publicznych. W przypadku Gminy Gilowice wskaźnik obliczany jest w oparciu o okres 7-letni zgodnie z wyborem dokonany przez Wójta Gminy Gilowice na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Począwszy od 2026 roku powyższy wskaźnik obliczany jest jako średnia

arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji - dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły z art. 243 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Przy obliczaniu powyższego wskaźnika zastosowanie mają również art. 15zob ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1327 z późn. zm.), art. 79 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz.U. z 2020 r. poz. 2400 z późn. zm.), art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz.U. z 2023 r. poz. 851 z późn. zm.), art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.), art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1265 z późn. zm.) oraz art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 141 z późn. zm.).

W latach 2023-2025 regionalna izba obrachunkowa, wydając opinię o możliwości spłaty zobowiązań, ocenia w szczególności wpływ planowanych zobowiązań na realizację zadań publicznych. Zaciągnięcie zobowiązań nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych, co wynika z art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.).

Z uchwalonej wieloletniej prognozy finansowej Gminy Gilowice wraz ze zmianami wynika, że w latach 2023-2034, tj. w okresie, w którym będzie następować zaciągnięcie i spłata pożyczki wraz z odsetkami zostanie spełniona relacja określona w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, gdyż w każdym roku objętym prognozą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu Gminy w stosunku do planowanych dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki na cele bieżące nie są większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat.

Obciążenia te aktualnie wynoszą:

- w roku 2023 – 4,21%, przy dopuszczalnym wskaźniku 11,88%,
- w roku 2024 – 5,44%, przy dopuszczalnym wskaźniku 10,95%,
- w roku 2025 – 5,46%, przy dopuszczalnym wskaźniku 10,64%,
- w roku 2026 – 5,38%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,87%,
- w roku 2027 – 6,05%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,37%,
- w roku 2028 – 4,88%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,48%,
- w roku 2029 – 4,29%, przy dopuszczalnym wskaźniku 7,16%,
- w roku 2030 – 4,35%, przy dopuszczalnym wskaźniku 6,28%,
- w roku 2031 – 3,74%, przy dopuszczalnym wskaźniku 5,99%,
- w roku 2032 – 3,59%, przy dopuszczalnym wskaźniku 5,87%,
- w roku 2033 – 2,71%, przy dopuszczalnym wskaźniku 5,61%,

- w roku 2034 – 1,85%, przy dopuszczalnym wskaźniku 5,30%.

Skład zauważa, że na kształtowanie się relacji zawartej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w myśl art. 244 ust. 1 tej ustawy, mają także wpływ przypadające do spłaty kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez Gminę. Wykazane kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez Gminę, niekorzystające z wyłączeń ustawowych i przypadające do spłaty w latach 2023-2027 według danych z poz. 10.4 wieloletniej prognozy finansowej wynoszą **1.118.561,09 zł**.

Planowana w 2023 roku łączna kwota długu Gminy w wysokości **8.492.654 zł** aktualnie stanowi 17,8 % jej planowanych dochodów budżetowych.

Skład wnosi uwagę do niniejszej opinii ze względu na okoliczność, iż opiniowana pożyczka stanowić będzie przychód 2024 roku, Skład Orzekający przypomina o konieczności uwzględnienia w uchwale budżetowej na 2024 rok oraz wieloletniej prognozie finansowej stosownych zapisów dotyczących przedmiotowej pożyczki, a w szczególności właściwych kwot przychodów i rozchodów budżetów. W związku z powyższym Skład Orzekający analizując sytuację finansową Gminy Gilowice wziął pod uwagę również dane ujęte w projekcie budżetu na 2024 rok oraz w projekcie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Gilowice przedłożonych do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przez Wójta gminy Gilowice. Projekt budżetu na 2024 rok oraz projekt wieloletniej prognozy finansowej nie zawierają w przychodach 2024 roku, kosztach obsługi długu, kwocie długu oraz w spłacie zadłużenia danych wynikających z planowanej do zaciągnięcia opiniowanej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Skład Orzekający zapoznał się również z autopoprawkami do projektu budżetu na 2024 rok oraz projektu wieloletniej prognozy finansowej Gminy Gilowice przekazanymi do tut. Izby przez Wójta Gminy Gilowice w dniu 11 grudnia 2023 roku. Przedłożone autopoprawki oraz aktualnie obowiązująca wieloletnia prognoza finansowa Gminy Gilowice uwzględniają dane finansowe związane z planowanym zaciągnięciem opiniowanej pożyczki.

Na zakończenie Skład wskazuje na trudne do przewidzenia skutki społeczno-gospodarcze zachodzących zmian uwarunkowań prawno-finansowych oraz społeczno-ekonomicznych zwiększających ryzyko prowadzenia gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego oraz na konieczność optymalnego, a zarazem ostrożnego zarządzania długiem jednostki samorządu terytorialnego, gdyż co należy raz jeszcze podkreślić zaciągane zobowiązania nie mogą zagrażać realizacji zadań publicznych.

Skład zastrzega, iż niniejsza opinia została wydana w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące finansów publicznych oraz bieżące dane obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku wystąpienia nowych nieprzewidzianych okoliczności, w tym niezrealizowania dochodów na zakładanym poziomie lub konieczności zaciągnięcia nowych, nieplanowanych zobowiązań, sytuacja finansowa jednostki może ulec zmianie.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione **w terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca II Składu Orzekającego

Bernadeta Dziędziak